

Βρυξέλλες, 26 Νοεμβρίου 2018
(OR. en)

14719/18

COHAFA 107
DEVGEN 223
ALIM 14
ONU 101
FAO 51
COAFR 309
MAMA 194
MOG 77
COEST 230
COASI 265
COLAC 100
PROCIV 84
RELEX 1008

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 26 Νοεμβρίου 2018

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 12817/18

Θέμα: Εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (26 Νοεμβρίου 2018)

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων, που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3654η σύνοδό του στις 26 Νοεμβρίου 2018.

Εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

1. Το Συμβούλιο εκφράζει την έντονη ανησυχία του για το γεγονός ότι περισσότερα από 75 εκατομμύρια παιδιά που πλήττονται από καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων δεν έχουν πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και περίπου 7,8 εκατομμύρια εκτοπισμένοι νέοι/έφηβοι ηλικίας 18-24 ετών κινδυνεύουν σήμερα να διακόψουν ή να εγκαταλείψουν την εκπαίδευσή τους ή να έχουν εκπαίδευση κακής ποιότητας. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης την ανησυχία του για την αύξηση της βίας στο εκπαιδευτικό περιβάλλον και γύρω από αυτό. Η εκπαίδευση αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα που πρέπει να γίνεται σεβαστό σε όλα τα πλαίσια ως ουσιαστικό μέσο που μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά και τους νέους να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, να ενισχύσει την ανθεκτικότητα των ατόμων, των κοινοτήτων και των χωρών, να συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη και να εξασφαλίσει ειρηνικές, συμμετοχικές και ευημερούσες κοινωνίες. Λόγω της τάσης να παρατείνονται οι κρίσεις όλο και περισσότερο, ο κίνδυνος για τις «χαμένες γενιές» είναι ότι μεγαλώνουν χωρίς τις ευκαιρίες, τα μέσα και τις δεξιότητες που απαιτούνται για να χτίσουν ένα καλύτερο μέλλον.
2. Η ΕΕ έχει δεσμευθεί να εξασφαλίζει την πρόσβαση σε διά βίου μάθηση χωρίς αποκλεισμούς και σε ασφαλή, ισότιμη ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλα τα επίπεδα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και κρίσεων, σύμφωνα με προηγούμενα συμπεράσματα του Συμβουλίου^[1], τη συνολική στρατηγική της ΕΕ, την ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη^[2] και την Ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αυτό είναι απαραίτητο ώστε «κανείς να μην μείνει πίσω» και να επιτευχθούν οι στόχοι του θεματολογίου 2030 για την εκπαίδευση. Το Συμβούλιο δέχεται με ικανοποίηση την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων^[3]. Επίσης, το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για τη σημαντική αύξηση από την Επιτροπή της χρηματοδότησης της ανθρωπιστικής βοήθειας για την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και σημειώνει την πρόθεσή της να φθάσει στο 10% του προϋπολογισμού ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ για την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης το 2019. Υπογραμμίζει ότι οι χρηματοδοτικές προοπτικές για τον τομέα σε καταστάσεις παρατεταμένων κρίσεων υπερβαίνουν το χαρτοφυλάκιο της ανθρωπιστικής βοήθειας το οποίο, βάσει της εντολής του, πρέπει να στοχεύει εκείνους που βρίσκονται στις πλέον ευάλωτες καταστάσεις. Αυτό θα διευκολύνει τον «νέο τρόπο εργασίας» στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Ανθρωπιστικής Διάσκεψης Κορυφής, σύμφωνα με τον οποίον αξιοποιούνται τα πλεονεκτήματα αμοφτέρων των τομέων ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της πολυετούς χρηματοδότησης και της μεγαλύτερης προβλεψιμότητας και συνέχειας για την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων. Με τον τρόπο αυτόν θα συμπληρώνεται η χρηματοδότηση της ανάπτυξης που πληροί συστημικές και μακροπρόθεσμες εκπαιδευτικές ανάγκες.

¹ Συμπεράσματα της 12ης Μαΐου 2016 σχετικά με την Παγκόσμια Ανθρωπιστική Διάσκεψη Κορυφής, Συμπεράσματα της 12ης Μαΐου 2016 σχετικά με την προσέγγιση της ΕΕ για την εκτόπιση και την ανάπτυξη, Συμπεράσματα της 19ης Μαΐου 2017 σχετικά με την έμπρακτη αξιοποίηση της σχέσης μεταξύ ανθρωπιστικής βοήθειας και ανάπτυξης και Συμπεράσματα της 12ης Νοεμβρίου 2017 για μια στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά την ανθεκτικότητα στην εξωτερική δράση της ΕΕ.

² Μια συνολική στρατηγική για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ιούνιος 2016 και Ευρωπαϊκή Κοινή Αντίληψη για την Ανάπτυξη, ΕΕ C 210 της 30.6.2017, σ. 1-24.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων. COM(2018) 304 final της 18.5.2018.

3. Το Συμβούλιο εκφράζει επίσης ικανοποίηση σχετικά με την ολοκληρωμένη προσέγγιση για την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων, η οποία περιλαμβάνει την ετοιμότητα, τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, την πρόληψη, τον μετριασμό, την ταχεία αντίδραση και τη δέσμευση για δημιουργία ανθεκτικών εκπαιδευτικών συστημάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να αναβαθμιστούν και να ενισχυθούν περαιτέρω οι πρωτοβουλίες που επιτρέπουν την προσφορά καλύτερων και ταχύτερων ευκαιριών μάθησης με σκοπό την παροχή βιώσιμων λύσεων, όπως το Ταμείο «Η εκπαίδευση δεν μπορεί να περιμένει» που αποσκοπεί στην κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών παιδιών και νέων ηλικίας 3-18 ετών. Θα πρέπει επίσης να ενθαρρυνθούν περαιτέρω οι πρωτοβουλίες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως είναι ο μηχανισμός ταχείας αντίδρασης για την τριτοβάθμια εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (MTA) για την ηλικιακή ομάδα 18-24 ετών.
4. Όταν λόγω κρίσεων η εκπαίδευση διακόπτεται, η ΕΕ είναι έτοιμη να υποστηρίξει μηχανισμούς ταχείας αντίδρασης και να καθιστά την εκπαίδευση αναπόσπαστο μέρος της αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, σε συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς και με στόχο να εξασφαλίζεται, στο μέτρο του δυνατού, η «παράδοση» των δράσεων σε αναπτυξιακούς φορείς. Η ΕΕ δεσμεύεται να επαναφέρει τα παιδιά και τους νέους που βρίσκονται εκτός εκπαιδευτικού συστήματος, μεταξύ άλλων τους εκτοπισμένους, στην ποιοτική μάθηση μέσα σε λίγους μήνες, σύμφωνα με την Διακήρυξη της Νέας Υόρκης για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες του 2016.
5. Αναγνωρίζοντας τις ιδιαίτερες ανάγκες των εκτοπισμένων και τη σημασία των βιώσιμων λύσεων, το Συμβούλιο καλεί τις υπηρεσίες της Επιτροπής, την ΕΥΕΔ και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν με τις κυβερνήσεις των χωρών υποδοχής και τους εταίρους για να εντάξουν τους πρόσφυγες στα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα, καλύπτοντας ταυτόχρονα και τις ανάγκες των κοινοτήτων υποδοχής, καθώς και για να αναπτύξουν και να ενισχύσουν την ικανότητα και τις υφιστάμενες εκπαιδευτικές δομές και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της πιστοποίησης, της διαπίστευσης και των συστημάτων αναγνώρισης.
6. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ενίσχυση της συνεργασίας, του διαλόγου και των εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων στον τομέα της εκπαίδευσης είναι απαραίτητη σε όλα τα επίπεδα, προκειμένου να εξασφαλίζεται αποτελεσματική και συμπληρωματική αντιμετώπιση. Για να υπάρχει αποτελεσματικότητα απαιτείται επίσης διαθέσιμη, προβλέψιμη, διαφανής και βιώσιμη χρηματοδότηση για την εκπαίδευση, καθώς και πιο αξιόπιστα στοιχεία και αναλυτικά δεδομένα. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι οι πληττόμενοι πληθυσμοί πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο των ανθρωπιστικών παρεμβάσεων και καλεί τις υπηρεσίες της Επιτροπής, την ΕΥΕΔ και τα κράτη μέλη να προωθούν και να διευκολύνουν την χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή των κοινοτήτων στην ανάλυση, τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των αποκρίσεων στον τομέα της εκπαίδευσης.
7. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και των ανθρωπιστικών και αναπτυξιακών φορέων, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αλληλεπιδρούν στενά με τους πληθυσμούς και έχουν εκ των έσω γνώση των τοπικών κοινοτήτων και, άρα, δυνάμει αποτελεσματική πρόσβαση σε ευάλωτες ομάδες.
8. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η καθολική πρόσβαση σε δωρεάν, χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμη ποιοτική εκπαίδευση έχει ουσιαστική σημασία για τον σεβασμό του δικαιώματος στην εκπαίδευση για όλους. Στη συνάρτηση αυτή, η πρόσβαση σε σύγχρονες τεχνολογίες και καινοτομίες πρέπει να αναβαθμιστεί για να μειωθούν οι φραγμοί και να εξασφαλιστεί η ποιότητα των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πόρο και πηγή καινοτομίας. Ιδιαίτερα σε επισφαλείς καταστάσεις με αδύναμες κρατικές δομές, η συμμετοχή του πρέπει να υπόκειται σε επαρκείς ρυθμίσεις.

9. Το Συμβούλιο τονίζει ότι είναι σημαντικό να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις πλέον περιθωριοποιημένες, ευάλωτες και μειονεκτούσες ομάδες, σύμφωνα με προσέγγιση βάσει των αναγκών σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Δεδομένων των δυσανάλογων επιπτώσεων των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων στην εκπαίδευση των κοριτσιών και των γυναικών, μια διατομεακή διάσταση του φύλου πρέπει να ενσωματωθεί σε όλες τις δράσεις εκπαίδευσης και να συνοδεύεται από στοχευμένες δράσεις για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων μειονεκτημάτων και εμποδίων στο εκάστοτε πλαίσιο. Θα πρέπει επίσης να αναπτυχθούν συγκεκριμένες λύσεις όσον αφορά την κατάσταση των ατόμων με αναπηρίες και των ανιθαγενών, προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβασή τους στην εκπαίδευση.
10. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η εκπαίδευση στην προώθηση της ειρήνης και τη διασφάλιση της προστασίας. Η ΕΕ είναι πρωτοπόρος όσον αφορά την προαγωγή προσεγγίσεων που λαμβάνουν υπόψη τις συγκρούσεις και μη βίαιων σχολικών πολιτικών και πρακτικών, καθώς και του σεβασμού της διαφορετικότητας, της ανοχής και της ενεργής, υπεύθυνης συμμετοχής των πολιτών στα κοινά. Οι ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για εκπαίδευση και προστασία μπορούν να καλύπτουν τις σωματικές, ψυχοκοινωνικές και συναισθηματικές ανάγκες των παιδιών και των νέων και να προλαμβάνουν και να μετριάσουν τους κινδύνους βίας, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και έμφυλης βίας, πρόωρων και καταναγκαστικών γάμων, συμμετοχής παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις, καθώς και τον κίνδυνο ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στον βίαιο εξτρεμισμό. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η παρεμπόδιση της πρόσβασης των νέων στην εκπαίδευση και στις οικονομικές ευκαιρίες έχει δραματικές επιπτώσεις στη βιώσιμη ειρήνη και συμφιλίωση, όπως αναγνωρίστηκε με την απόφαση 2250 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ σχετικά με τη νεολαία, την ειρήνη και την ασφάλεια.
11. Το Συμβούλιο καταδικάζει σθεναρά όλες τις μορφές επιθέσεων σε σχολεία και πανεπιστήμια· τη στρατιωτική χρήση των σχολείων· τις απαγωγές σπουδαστών και εκπαιδευτικού προσωπικού· τη στρατολόγηση και χρησιμοποίηση παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις· τη σεξουαλική βία· και την παρουσία ναρκών, μη εκραγόντων μηχανισμών και καταλοίπων πολέμου μέσα και γύρω από τα σχολεία. Το Συμβούλιο καλεί τις υπηρεσίες της Επιτροπής, την ΕΥΕΔ και τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν πολιτικούς και επιχειρησιακούς διαλόγους και διαλόγους σε θέματα πολιτικής με τα συγκρουόμενα μέρη, ώστε να ζητούν τη συμμόρφωσή τους με τις υποχρεώσεις δυνάμει του διεθνούς δικαίου. Το Συμβούλιο καλεί όλα τα κράτη μέλη να στηρίζουν πρωτοβουλίες για την προστασία της εκπαίδευσης σε καταστάσεις συγκρούσεων καθώς και τη διακήρυξη για τα ασφαλή σχολεία και να προωθήσουν την εφαρμογή της κατά την τρίτη διεθνή διάσκεψη για τη διακήρυξη για τα ασφαλή σχολεία, που θα φιλοξενηθεί από την Ισπανία το 2019.
12. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ποιοτική εκπαίδευση πρέπει να εξασφαλίζεται σε όλα τα επίπεδα: από την προσχολική στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, την τεχνική και επαγγελματική κατάρτιση. Οι καταρτισμένοι καθηγητές και το κατάλληλο εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό υλικό και οι υποδομές αποτελούν τους ακρογωνιαίους λίθους της ποιοτικής εκπαίδευσης. Η συμμετοχή των παρόχων φροντίδας και των κοινοτήτων είναι επίσης ουσιαστικής σημασίας. Η βασική εκπαίδευση αποτελεί προϋπόθεση για να μπορέσουν να προχωρήσουν τα παιδιά στον κύκλο της εκπαίδευσης. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι ισχυρή κινητήρια δύναμη για αλλαγή, που επιτρέπει στους νέους να λειτουργήσουν ως καταλύτες για την αποκατάσταση, την ανοικοδόμηση και την ανθεκτικότητα των χωρών τους. Η εκπαίδευση και η τεχνική και επαγγελματική κατάρτιση πρέπει να συνδέονται με τις ανάγκες των αγορών εργασίας. Οι παρεμβάσεις που συνδυάζουν την εκπαίδευση με την προστασία, τον βιοπορισμό, την παροχή νερού, αποχέτευσης και υγιεινής (WASH), την υγεία και τη διατροφή πρέπει να ενθαρρύνονται με σκοπό να βελτιώνονται τα μαθησιακά αποτελέσματα και να διασφαλίζεται ότι η εκπαίδευση μπορεί να χρησιμεύσει ως εφαλτήριο για την παροχή υπηρεσιών και σε άλλους τομείς.
13. Το καθημερινό γεύμα στο σχολείο μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της διατροφής και της υγείας και επίσης αυξάνει την πρόσβαση στην εκπαίδευση, παρέχοντας ένα πρόσθετο κίνητρο για να στέλνουν οι γονείς τα παιδιά στο σχολείο. Μπορεί επίσης να ωφελήσει την τοπική οικονομία, ενισχύοντας την ικανότητα των ντόπιων γεωργών να προμηθεύουν τρόφιμα για τα σχολικά γεύματα. Για την εξασφάλιση της παροχής θρεπτικών σχολικών γευμάτων στα παιδιά, προκειμένου να στηριχθεί η υγιής ανάπτυξή τους και η ικανότητά τους για μάθηση, απαιτείται στενή συνεργασία με τις κυβερνήσεις των χωρών υποδοχής και τους εταίρους του τομέα της αναπτυξιακής και ανθρωπιστικής βοήθειας.

14. Το Συμβούλιο καλεί τις υπηρεσίες της Επιτροπής, την ΕΥΕΔ και τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν αυτό το πλαίσιο πολιτικής, μέσω διαρκούς ενίσχυσης της συνεργασίας, της συμπληρωματικότητας και της συμμετοχής ανθρωπιστικών και αναπτυξιακών φορέων και μέσων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αντίστοιχων εντολών τους, προκειμένου να ικανοποιούνται τόσο οι βραχυπρόθεσμες όσο και οι μακροπρόθεσμες εκπαιδευτικές ανάγκες σε όλα τα επίπεδα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Χρειάζεται μεγαλύτερη, πιο μακροπρόθεσμη επένδυση στην εκπαίδευση που στηρίζει την ετοιμότητα και τη μείωση των κινδύνων και διαθέτει την ευελιξία να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και σε νέα κύματα εκτοπίσεων, λαμβάνοντας υπόψη ότι η βραχυπρόθεσμη ανθρωπιστική χρηματοδότηση και οι εκ των υστέρων αποκρίσεις έχουν συγκεκριμένες εντολές και δεν μπορούν να υποκαταστήσουν την ουσιαστική συστημική αντιμετώπιση. Η εκπαίδευση θα πρέπει να είναι ενσωματωμένη στην εφαρμογή των προσεγγίσεων αιτιώδους συνάφειας και ανθεκτικότητας, σε αμφότερες τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι υπηρεσίες της Επιτροπής και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συντονίζονται όσον αφορά τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, την ετοιμότητα, τις αξιολογήσεις, τις αναλύσεις, τον προγραμματισμό και τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών μέτρων. Θα περιλαμβάνεται εν προκειμένω η ανταλλαγή στοιχείων και βέλτιστων πρακτικών και η βελτίωση της συλλογής, της διαθεσιμότητας και της διαφάνειας των δεδομένων.
-